

Aaron Vuola

9.6.2021

Ympäristöministeriö

VN/13526/2021

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi eräistä muovituotteista

Pyydettynä lausuntona valtioneuvoston asetukseksi eräistä muovituotteista Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Asetuksesta yleisesti

Asetuksella toimeenpannaan (EU) 2019/904 Direktiiviä tietyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä. Direktiivin edellyttämät tuotekiellot (Artikla 5) ja merkintävaatimukset (Artikla 7) on pantava täytäntöön sellaisenaan, eikä kansallista liikkumavaraa ei ole.

Merkintävaatimukset

Direktiivin mukaan tietyissä tuotteissa, mukaan lukien kartonkisissa vähän muovia sisältävissä juomamukeissa, on oltava merkintä missä ilmaistaan niiden sisältävän muovia sekä kerrotaan niiden jätehuoltovaihtoehdoista ja ympäristövaikutuksista, jos ne päätyvät luontoon. Komissio julkaisi viime vuoden puolella täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2020/215, minkä mukaisesti merkintävaatimukset on käytännössä toteutettava.

Kun täytäntöönpanoasetusta tehtiin, Metsäteollisuus nosti useaan otteeseen esiin merkintävaatimukseen liittyviä epäkohtia. Metsäteollisuus on kommentoissaan kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että on kohtuutonta rinnastaa pääosin kartonkiset tuotteet kokonaan muovisiin tuotteisiin merkintävaatimusten soveltamisen ja muiden direktiivin vaatimusten osalta. Lisäksi on kuluttajaa harhaanjohtavaa lisätä suurehko merkintä *Tuotteessa on muovia* kuitupohjaiseen kartonkituotteeseen, mikä on täysin kierrätettävissä kartonkijakeen mukana. Merkintä ei näin ollen anna todellisia jätehuoltovaihtoehtoja eikä kannusta kierrätykseen, vaan päinvastoin. Lisäksi piktogrammissa esiintyvä "huonovointinen kilpikonna" ei sovellu Suomen kontekstiin millään tavoin eikä aukea suomalaiselle kuluttajalle. Myös sinisen värin on todettu tutkimuksissa olevan ympäristöä eniten kuormittavaa, ja sen käyttö tulee merkintävaatimusten myötä lisääntymään.

Vaikka implementoinnissa ei ole kansallista liikkumavaraa, Metsäteollisuus haluaa edelleen muistuttaa yllä mainituista ongelmista, mitkä eivät näkemyksemme mukaan lisää kierrätystä eikä kiertotaloutta.

Aaron Vuola

9.6.2021

Markkinoille saattaminen

Pykälässä 2 esiintyvissä määritelmissä markkinoille saattamisella tarkoitetaan *tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville Suomen markkinoilla*. Metsäteollisuuden näkemyksen mukaan olisi huomattavasti selkeämpää sekä direktiivin implementoinnin että toiminnanharjoittajan näkökulmasta, jos markkinoille saattaminen ymmärrettäisiin ensimmäistä kertaa EU:n sisämarkkinoille saattamisena. Näin välttyttäisiin mahdolliselta tilanteelta, missä jo kertaalleen EU:n sisämarkkinoille saatettuja tuotteita jouduttaisiin alkamaan merkitsemään tai tarroittamaan tai pahimmassa tapauksessa tuhoamaan siinä tapauksessa, että ne liikkuvat jäsenmaasta toiseen.

Yleisesti ottaen SUP-direktiivistä

Metsäteollisuus tukee direktiivin perimmäistä tarkoitusta vähentää muoviroskien määrää rannoilla ja vesistöissä, mutta Metsäteollisuus on myös useaan kertaan nostanut esiin SUP-direktiivin suurempia epäkohtia ja heikkouksia, jotka eivät palvele sen alkuperäistä tarkoitusta. Näistä merkittävimpana se, että kuitupohjaiset kartonkituotteet ovat direktiivin soveltamisalassa, jos niissä on vähäinäkään määrä muovia tuomassa suojaa nestettä ja rasvaa vastaan. Tässä kohtaa Metsäteollisuus on pyrkinyt tarjoamaan vaihtoehtoa, missä voitaisiin soveltaa alhaista raja-arvoa muovin määrälle. Tämä takaisi sen, että voitaisiin korvata fossiilispohjaisia muovituotteita uusituvista raaka-aineista valmistetuilla, hyvin kierrätettävillä kartonkituotteilla. Tämä lähestymistapa takaisi myös sen, että muovin kokonaiskäyttö vähenisi ja taattaisiin kestävä siirtymäaika innovoida kokonaan muovittomia ratkaisuja.

Yllä mainitut vähän muovia sisältävät kartonkiset tuotteet (kuten take away-ruokapakkaukset ja mukit) luetaan komission lopullisen ohjeistuksen (julkaistu 31.5.2021) mukaan muovituotteiksi ja ovat näin ollen kulutuksen vähentämisen piirissä (Artikla 4). Tämän artiklan soveltamisessa on kuitenkin kansallista pelivaraa, minkä täysimääräinen käyttäminen onkin tärkeää, jotta voidaan kansallisesti varmistaa, että tulevaisuudessa kuitupohjaisilla tuotteilla voidaan korvata kokonaan muovisia SUP-tuotteita ja näin ollen vähentää muovin määrän kokonaiskäyttöä ja kannustaa innovaatioita kokonaan muovittomiin, uusiutuvista raaka-aineista valmistettuihin tuotteisiin. Artikla 4:n vaatimaa kulutuksenvähennystä tulisi mitata muovin painon mukaan, ei markkinoille saatetun kappalemäärän mukaan. Se vähentäisi muovin kokonaismäärää ja olisi helpompi mitata koska teollisuus usein raportoi painon mukaan jo nyt, esimerkiksi tuottajavastuuorganisaatioille. Tämä olisi myös linjassa esimerkiksi pakkaus ja pakkausjäte direktiivin kanssa, jossa asetetaan kierrätystavoitteita painon mukaan.

On myös todettava, että elinkeinoelämän ja teollisuuden näkökulmasta on erittäin ongelmallista, että komissio julkaisee direktiivin kannalta keskeisen ohjeistuksen direktiivin tärkeimmistä määritelmistä ja ohjeistuksesta vain noin kuukautta aikaisemmin, kun direktiivi tulee implementoida ja noin vuoden myöhemmin kuin se alun perin tuli julkaista. Toiminnanharjoittajien näkökulmasta on erittäin haasteellista ja heikosti ennakoitavaa suunnitella toimintaa, jos heille jää kuukausi aikaa sopeuta direktiivin lopulliseen soveltamisohjeeseen ja direktiivin implementointiin.

Aaron Vuola

9.6.2021

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja